

LA VIDA CULTURAL

REFLEXOS

Coneguts d'estiu Artistes femenins

En el transcurs d'aquest seguit de "Coneguts d'estiu" s'ha fet referència més d'una vegada a artistes femenins de l'Escola Multinacional de Tossa. Moltes d'aquestes dones artistes són maridades amb pintors, algunes són artistes notabilíssimes.

Suzanne Phocas, muller de Metzinger, grava amb una sensibilitat delicadíssima i amb coneixements tècnics considerables. Pinta també afirmant sempre les seves virtuts femenines, talment—encara que en estil diferent—com Berthe Morisot i Marie Laurencin. Amb els seus aquarel·les, Phocas ha il·lustrat l'edició de luxe de les Fables de La Fontaine publicada a París per la "Société des Bibliophiles" l'any darrer. Una tela d'aquesta dama figura al Museu de Brooklyn (Nova York). Phocas és francesa de naturalesa, però d'origen grec no massa llunyà. Hom suposa, quant a a seva vella ascendència, que l'emperador Nicefor Phocas és un dels seus mestres. Mme. Metzinger es pren irònicament els que es preocupen del seu arbre genealògic. "No és cap honor—diu—descendir d'un aventurer, encara que sigui emperador."

Germaine Labaye és una altra pintora de les que han passat per Tossa. És la dona de Roger Wild. El nom de Labaye és ben conegut a París; sovint es troben reproduccions de les seves obres il·lustrant les col·leccions de revistes franceses d'art. Ha fet una exposició particular a la "Galerie de l'Etoile". El catàleg d'aquesta exposició és prologat per André Salmon.

He vist d'ella, aquest estiu, alguns dibuixos fets a Tossa i al País Basc que, per llur sensibilitat, recorden certs dibuixos de línia precisa i delicada del nostre Marià Espinal.

G. Aranís és la muller del pintor Brignoni. Practica la fotografia i tots els trucs d'avançada que és possible obtenir amb la "Leica". Ha realitzat amb talent fotos i composicions fotogràfiques d'intenció estètica. Aranís també dibuixa i aquarella delicats arabescos amb fantasia de col·legiala.

Dalla Husband, l'anglesa sobre-realist, segueix Hayter en el camí de les abstraccions. L'he espiada, però, alguna vegada mentre anava amb ciència i normalitat els tipus del país.

Mme. Dem (que aquest és el pseudònim de Mme Wolfson) és una ceramista de fama. És dedicada, sobretot, a l'escultura en porcellana. Ha fet, en aquesta matèria, entre altres, el retrat de Kerensky. Mme. Dem és una admiradora de l'art del foc del nostre Josep Llorens i Artigas.

La dama és ja d'ella mateixa una figura de porcellana. Petita com un bibelot, al costat del seu marit M. Wolfson, que és alt com un Sant Pau, fa una impressió graciosa, però no pas desconcertant. Wolfson és un "marzand", de gran envergadura, els seus afers es basen en obres de Velázquez, Renoir i Rembrandt.

El matrimoni Wolfson és ucraïnà. Des del triomf dels bolxevics que viu exiliat a París. Tant ell com ella posseeixen un veritable esperit de finesa. L'ur tracte cordial quanya la simpatia de tothom. Mme. Wolfson parla un francès dolç: un francès sense ossos. Un francès sense cap aresta, que em fa pensar en el castellà de fonètica vellutada—el castellà amb "pedal celeste"—que entonen els gallecs.

Rafael BENE

Vers i Prosa

DOS POEMES

per J. Aubareda Baucells

ELEGIA

Camins que desenvolupen agonies
de solituds vençudes fatalment,
sospirs que foren verges galanies
de somnis de rapsoda adolescent.

Els pantomims afinen elegies
de la sofrent nuesa fraternal.

La tarda és un cinyell de melangies,
oh voluptat d'obrir l'escrinny mortal!

I fóra pols la gemma del meu pit?
—els fanalets d'infant són a l'exili,
enamoraven ales d'infinit...
Ploraren el contacte que fugí,

IMPROMPTU

ELS GATS EN ATUR FORÇOS

per Prudenci Bertrana

La fosca del crepuscle envaïa la ciutat. Allà en el passatge de l'antic Hospital de Santa Creu, — avui desert, — en el carreró que forma l'edifici de l'Acadèmia de Medicina amb el mur que tanca el pati de l'esmentat hospital, sota el rètol que diu «Beneficència» amb el dard que apunta la misteriosa i llòbrega porta dels fons, pullulen uns gats vagarívols.

Són ombres discretes, petits embalsams de plana rodonesa que semblen rissolar d'ací i d'allà per l'empedrat a impuls d'unes regolfades de ventijol tardoral.

El gat és una bèstia rutinària, fidel a la casa més que a l'amo. Allí on ha viscut, allí vol morir. Si no se l'emporten, no segueix. El gat no emigra ni quan la fam l'agullona. Això ocasiona grans tragèdies. Enfront de la galeria del meu estatge hi ha un solar que havia estat un gran magatzem de fusta on, per entremig de les immenses estibes de taulons, les rates niaven i els gats les perseguïen. Trets els taulons, les rates han estat exterminades, però els gats no s'han mogut. Cacen inútilment entre l'herbam, com qualsevol ciutadà, amb llicència del govern i amb una bona escopeta d'acer empavonat, caça pels boscos de Catalunya. La pietat dels veïns els salva de morir-se de fam. Els alimenten per correspondència. De tant en tant veurieu baixar un paper que conté deixalles de la cuina i de la taula. I els gats hi corren i se les reparteixen amb menys ferocitat, tanmateix, que si fossin homes. L'aparició d'una persona en el balcó d'una galeria adjacent, és rebuda amb miols entenedridors. I en el solar s'apilonen els papers bruts, que els felins, naturalment, no es mengen.

flaren al prodigi veus d'auxili
i els dubtes feren frèvol llur destí.

A la boira dels verals
són tenyides les promeses.

Trobaré cintes fidels
voraviu de pal·lideses.
Trobaré cintes fidels
a les branques evasives.

Refrigeris de palmó
lleu oreig de veu germana,
trobaré cintes fidels
al matís del teu silenci,
a la boira dels verals
a les branques evasives...

Els de l'abandonat Hospital de Santa Creu també han de viure de caritats.

Hem dit que la penombra de la nit abrigava el carreró. Darrera nostra ha sonat un trepig de sabates velles. Una silueta de dama un xic deteriorada, ha negrejat, encara, en l'ambient corpenedor del lloc. La dama era minsa. Sostenia a la mà una bossa de cuio i cobria la petita testa amb un casquet de cossac.

Els gats l'han vista i s'hi han atansat, amatents, amb les cues erectes. I ella els ha dit tendreses amb una dolçor de veu i amb un esmerç de diminutius veritablement maternal. S'és endinsada cap allà on apuntava la punta del dard del rètol.

La següent un cor de miols, un bosc de cues triomfals i un ronc car càlid i amorosí.

Hi eren tots els gats en atur forçós d'ençà que les rates emigraren en massa del rebost de l'Hospital. Hi havia els que les perseguïen i els que no, car la misèria no té preferències.

De la gran bossa de cuio n'eixien llaminadures. La dama les repartia amb equitat suau, plena de goig i els gats — cosa estranya — menjaven sense grunir.

Jo no sabia pas dir-vos qui era més venturós en aquells instants, si la dama o els seus protegits. En tot cas, mai la paraula «Beneficència» no havia estat en aquell lloc, més sincera i menys molesta; en tot cas, en aquell recó de ciutat, on àdhuc la llum dels fanals té un relleix de sofriments i d'agonies, trobareu quelcom que no abunda; car i preciós com una partícula de ràdio.

Cursos i Conferències

Lyceum Club. — El curs de gramàtica catalana elemental que donarà la senyoreta Isolina Viladot, començarà demà, a dos quarts de vuit del vespre. Per a inscripcions a l'estatge del Club, Fontanella, 18, tercer. Preu: cinc pessetes per a les no sòcies i gratuït per a les associades.

Acadèmia de Medicina de Barcelona

Demà, dilluns, a les set de la tarda, a l'Acadèmia de Medicina, tindrà lloc una sessió científica extraordinària en la qual el professor Camil Soula, de la Facultat de Medicina de Tolosa, tractarà sobre «Significació de la colesterina en Fisiologia i Patologia».

Del Concurs de Cartells de Turisme

Els autors dels cartells que han pres part en el Concurs de la Federació de Turisme, són pregats de retirar llurs originals al domicili d'aquella entitat, Corts Catalanes, núm. 658. Poden passar de cinc a se, fins el dia 2 de desembre.

Mossèn Jacint Verdaguer

Heus aquí el poeta màxim de la llengua catalana; el que li ha arrencat harmonies més delicades i exquisides. Ara, en la col·lecció d'obres completes que publica la Llibreria Catalònia, acaba d'èsser-ne publicat el volum sisé que conté els seus grans poemes místics. Santa Eulàlia, Roser de tot l'any, Del bon Pastor, Caritat, en els quals vibra l'ànima apassionada de Verdaguer amb els seus accents més purs.

D'aquesta col·lecció d'obres completes manquen, per a ésser acabada, tres altres volums que sortiran aviat. En són publicades tres edicions alhora: una en rústica, una altra relligada en tela, i una tercera de luxe, en paper de fil numerada.

Noticiari de Música

Darrer concert Modrakowska-Sulikowski. — Demà, dilluns, l'admirable cantatriu polonesa Maria Modrakowska i l'excel·lent pianista Georges Sulikowski, donaran el seu darrer concert a Barcelona, al Casal del Metge i reservat als components d'«Audicions Intimes», secció de l'Associació de Música da Camera».

Després de l'èxit obtingut per aquests artistes en el primer concert, la seva darrera aparició a la nostra ciutat s'assenyala amb un punt de màxim interès, sobretot davant de l'interessantíssim programa de qualitat excepcional, anunciat per «Audicions Intimes».

L'Schola Orpheonica. — Aquesta Associació, dedicada al conreu de la cançó popular, ha assolit reunir un considerable nombre de nous cantaires, la qual cosa ha obligat el Consell Directiu d'ampliar les classes gratuïtes de solfeig, vocalització i cant. A tal efecte ha iniciat gestions per a incorporar al cos de professors, un prestigiós mestre de cant.

Els assaigs de conjunt, sota la direcció del mestre Josep Alier, en preparació d'una sèrie de concerts, a diferents entitats germanes, continuen tots els dimecres, a les deu de la vetlla, a l'estatge social, Mercaders, 32, principal.

Palau de la Música Catalana

Andreu Segòvia

El darrer concert de l'Associació de Cultura Musical fou confiat al guitarrista Andreu Segòvia, que feia temps que els nostres aficionats no havien pogut aplaudir. Andreu Segòvia és un artista veritablement notable. I arreu hom l'admira, hom l'aplaudeix. I no hi ha dubte que és avui un dels millors guitarristes que existeixen. Juga, realment, amb les dificultats de la guitarra. I assaïa efectes de sonoritat sorprenents. Crea, sobretot, belles fineses, un pur encís. En el seu programa de l'Associació de Cultura Musical hi havia obres interessants, importants. Sarabanda i Gavota, d'A. Scarlatti, Partita, de L. S. Weiss; Preludi, Sarabanda, Bourrée, de Bach; Minuet, de Schubert; Quatre peces, de Torroba; Fantasia-Sonata, de Joan Manén, etc. Les execucions de les obres de Bach foren extraordinàriament pures sorprenents, inoblidables. El mateix diem de les execucions difícils de la Partita del vell llautista Weiss, de la Sonata de Manén etc.

Constatem amb gust que (talment com el nostre guitarrista Emili Pujol, per exemple) Segòvia practica la música que fou escrita per a llaut. És un fet que sempre hem defensat. I repetirem avui que ens sembla més raonable que els guitarristes tornin a tocar les pàgines que foren escrites per a llaut o per a la nostra «vihuela», que les pàgines per exemple, de Chopin!

Segòvia assolí un èxit franc, merescudíssim

F. LL.

Audicions Intimes de l'Associació de Música «da Camera»

En el concert que tingué lloc divendres nit, a la magnífica sala d'audicions del Casal del Metge, féu la seva presentació a Barcelona la cantatriu polonesa Maria Modrakowska amb un molt selecte programa de cançons, en el qual figuraven unes delicioses velles cançons alemanyes de Christa Dedekind, de Joan S. Scholze i de Joan W. Franck, tres velles cançons franceses del segle XVII i altres notables composicions de Dergolesi, Schubert i Fauré.

La senyoreta Modrakowska captiva de seguida l'atenció de l'auditori d'«Audicions Intimes», per la seva exquisida dicció, pel seu estil impecable i per les seves justes interpretacions, més que per la qualitat intrínseca de la seva veu. Excel·li especialment, i ens plau fer-ho remarcar, en les interpretacions de les velles cançons alemanyes, en *La truita*, de Schubert, i, sobretot en *Les roses d'Ispahan* i *Clair de lune*, de Fauré, que digué d'una manera senzillament adorable.

Collaborà amb aquesta notable artista, el pianista Georges Sulikowski, també polonès, el qual realitzà, de faiso ben delicada, la seva difícil comesa d'acompanyant, i es mostrà un virtuós molt remarcable en la interpretació d'unes obres per a piano sol, de J. S. Bach, Szymanowky i Zalesky.

Els dos artistes foren repetidament aplaudits i, per tal de correspondre als afalacs del públic, la senyoreta Modrakowska cantà, fora de programa, la *Chanson triste*, de Dupax, amb la qual acabà d'afirmar el seu talent i la seva extrema sensibilitat de veritable artista.

J. LL.

Galeries d'Art

Exposició de laques. — El doctor F. Montanyà i Guasch ha inaugurat l'exposició de les seves obres en laca a les Galeries Laietanes (Corts Catalanes, 613), i estarà oberta fins el 8 de desembre.

CERCLE ARTÍSTIC DE ST. LLUC

Obres dels socis. — Dissabte dia 25, a les sis de la tarda, va tenir lloc a les Sales d'Exposició del Cercle Artístic de Sant Lluç, la inauguració de la segona exposició de 50 obres inèdites de socis de l'esmentada Entitat.